

LECTIO VI (6)

In ea civitate, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistratus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σ' αυτή την πολιτεία, την οποία στεριώνουν οι νόμοι, οι καλοί πολίτες τηρούν τους νόμους πρόθυμα. Γιατί ο νόμος είναι το θεμέλιο της ελευθερίας, η πηγή της δικαιοσύνης. Ο νους και η ψυχή και η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται στους νόμους. Όπως τα σώματά μας δε στέκονται (δεν υπάρχουν) χωρίς την ψυχή, έτσι και η πολιτεία δε στέκεται χωρίς το νόμο. Οι άρχοντες είναι θεράποντες των νόμων, οι δικαστές είναι ερμηνευτές των νόμων και, τέλος, όλοι είμαστε υπηρέτες των νόμων· γιατί έτσι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. **libertatis:** γενική αντικειμενική στο fundamentum
2. **aequitatis:** γενική υποκειμενική στο fons
3. **civitas:** γεν. πληθ.: civitatum & civitatum

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Ουσιαστικά

A' Κλίση

sententia -ae (θηλ.)

B' Κλίση

vir, viri (αρσ.)

animus -i (αρσ.)

consilium -ii (-i) (ουδ.)

fundamentum -i (ουδ.)

minister, ministri (αρσ.)

servus -i (αρσ.)

Γ' Κλίση

civitas -atis (θηλ., γεν. πληθ. civitat(i)um)

lex, legis (θηλ.)

libertas -atis (θηλ.)

fons, fontis (αρσ., γεν. πληθ. fontium)

aequitas -atis (θηλ., ο πληθ. δε χρησιμοποιείται (αφηρημένη έννοια))

mens, mentis (θηλ., γεν. πληθ. mentium)

corpus, corporis (ουδ.)

interpres, interpretis (αρσ. και θηλ.)

iudex, iudicis (αρσ.)

Δ' Κλίση

magistratus -us (αρσ.)

Επίθετα

Β' Κλίση

bonus -a -um.

positus -a -um (μτχ. παρακειμένου του ρήματος pono 3: τοποθετώ)

liber -a -um.

Γ' Κλίση

omnis, omnis, omne

Ρήματα

1η Συζυγία

servo, servavi, servatum, servare

sto, steti, statum, stare

2η Συζυγία

contineo, continui, contentum, continere

3η Συζυγία

pono, posui, positum, ponere

Βοηθητικό ρήμα

sum, fui, -, esse

Σύνθετο του sum

possum, potui, -, posse

Αντωνυμίες

is, ea, id (οριστική)
qui, quae, quod (αναφορική)
noster, nostra, nostrum (κτητική)

Επιρρήματα

libenter, denique

Σύνδεσμοι

enim (αιτιολογικός-παρατακτικός)
et (συμπλεκτικός)
ut (παραβολικός)

Προθέσεις

in (+ αφαιρ.)
sine (+ αφαιρ.)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να κλιθούν: ea civitas, libertas, fons, corpus nostrum, interpres, libera- libera- liberum.
2. Να υπογραμμίσετε όλα τα τριτόκλιτα ουσιαστικά του κειμένου. Να τα μεταφέρετε στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού. Να σημειώσετε το γένος τους.
3. Οι ασκήσεις 2, 3, 4 του βιβλίου σας.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για τον καθένα:

ea civitate:δοτική ενικού
leges : γενική πληθυντικού
boni viri: αιτιατική ενικού
fundamentum: αιτιατική πληθυντικού
libertatis: ονομαστική ενικού
Mens: γενική πληθυντικού
civitatis: δοτική πληθυντικού
corpora nostra:αιτιατική ενικού

magistratus: γενική πληθυντικού
interpretes: ονομαστική ενικού
liberi: κλητική ενικού

2. Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα:

continent: β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού ενεργητικής φωνής
servant: Απαρέμφατο ενεργητικού μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
posita est: Απαρέμφατο συντελεσμένου μέλλοντα παθητικής φωνής (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
stat: γ' πληθυντικό οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής
sumus: μετοχή μέλλοντα

3. boni viri libenter leges servant:

Να μετατραπεί η φράση στην Παθητική Φωνή.

4. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus:

Να εξαρτηθεί η φράση από το Scriptor dicit.

Να απομνημονεύσετε τη φράση:

o tempora, o mores: ω καιροί, ω ήθη!